

İSTANBUL CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA

SUC DUYURUSUNDA

BULUNAN : Mimarlar Odası Başkanlığı (İstanbul Büyükkent Şubesi)
Kemankeş Cad. No: No:31 Beyoğlu-İSTANBUL

VEKİLİ : Av. Berna ÇELİK
(Aynı Adres)

SÜPHELİLER : 1- İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı yetkilileri
2- İstanbul II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu üyeleri
3- Salıpazarı Liman İşletmeleri ve Yatırımları A.Ş. yetkilileri

SUC : 2863 Sayılı Yasaya muhalefet, kanunen verilen görevleri yapmayarak görevi ihmal etmek suçları.

KONUSU : İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, Kemankeş Mahallesi, Kemankeş Caddesinde Türkiye Denizcilik İşletmeleri adına kayıtlı ve 30 yılına Salıpazarı Liman İşletmeleri ve Yatırımları A.Ş.'ye devredilen taşınmazlarda Salı Pazarı Limanı Deniz Turizm Tesis Alanı (Kruvaziyer Liman) inşaatı kapsamında, İstanbul II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun kararı ile korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilen yapıların restorasyonunda gerçekleşen yıkım ve hasarlar ile inşaat çevresinde can ve mal güvenliğini tehdit eden çalışmaları yürüten yatırımcı şirketin ve bu inşai uygulamalara izin veren ve denetim sorumluluğu bulunan kamu idarelerinin yetkilileri hakkında soruşturma başlatılarak eylemlerine uyan suçlardan ceza davası açılması talebimizdir.

ACIKLAMALAR :

'İstanbul Liman İşletmesi' olarak bilinen Salı Pazarı Liman Bölgesi; İstanbul silüetinin önemli bir parçası olup aynı zamanda kentsel sit alanıdır. (Ek-1: İstanbul Liman İşletmesi fotoğrafları)
Müvekkil Oda tarafından dava konusu edilen Karaköy-Salıpazarı Liman Bölgesi 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Salı Pazarı Limanı Deniz Turizm Tesis Alanı (Kruvaziyer Liman) Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı ile bu bölgeye kruvaziyer liman fonksiyonu içerisinde yeme içme tesisleri, otel, alış-veriş merkezleri, konaklama üniteleri ve ofis binaları gibi kullanımlar getirilmiştir. Plan kararlarına göre kruvaziyer liman alanı olan 85.208 m² alanda emsal 1.50 olarak belirlendiğinden 127.811 m² gibi bir inşaat alanı söz konusudur. Mevcut tescilli yapıların dışında kalan yeni inşaat alanının yaklaşık 100.000 m² olacağı gözetildiğinde kıyıda ve sit alanındaki böylesi büyük bir inşai faaliyetin İstanbul'un kıyı yapısı, tarihi ve kültürel varlıkları bakımından ne derece önemli olduğunu belirtmeye gerek yoktur.

İlgililerce; inşaat sahasında tescilli yapıların korunacağı ve kente kazandırılacağı ifade edilmiştir. Nitekim İstanbul II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 09.06.2016 tarih ve 4459 nolu kararıyla, 78 Ada 5 parselde yer alan Antrepo-20 yapısının yıkılması dışında mevcut tescilli yapıların yeniden işlevlendirilmesi restorasyon projeleri onaylanarak korunmasına karar verildiği görülmektedir. (Ek-2: Koruma Bölge Kurulu kararı)

Ancak İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 2.6.1999 gün ve 10858 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilip aynı Kurulun 10.01.2001 gün, 12528 sayılı kararıyla koruma grubu II olarak belirlenen, İstanbul İlçesi Kemankeş Mahallesi Kemankeş Caddesi,112 pafta, 78 ada, 3 parseldeki Karaköy Yolcu Salonunun yerinde güçlendirilerek korunması esas alınan teknik raporlar ışığında onaylanmış restorasyon projeleri uyarınca korunması gerekirken 17 Şubat 2017 günü yıkılmıştır.(Ek-3: Fotoğraflar)

Ayrıca İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun10.01.2001 gün, 12528 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilip Kurulun 05.03.2015 gün, 3211 sayılı kararıyla koruma grubu I olarak belirlenen, İstanbul İlçesi Kemankeş Mahallesi Kemankeş Caddesi,112 pafta, 78 ada, 6-7 parsellerdeki Paket Postanesinin de yıkım kararı olmadığı, yeniden işlevlendirme restorasyon projesinin onaylandığı Kurul kararları ve yakın zamanda statik açıdan sağlam olduğuna dair raporlar bulunmasına rağmen yıkıldığı görülmüştür. (Ek-4: Fotoğraflar)

2863 sayılı Kültür Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 61. Maddesi uyarınca Koruma Yüksek Kurulu ve Koruma Bölge Kurulu kararlarına bütün kamu kurum, kuruluşları, belediyeler ile gerçek ve tüzel kişilerin uymakla yükümlü olduğu gözetilerek ilgililerin sorumlulukları aşağıda açıklanırken sorumluların tespiti de mümkündür.

1- 660 sayılı ilke kararına göre “Toplumun maddi tarihini oluşturan kültür verileri içinde tarihsel, simgesel, anı ve estetik nitelikleriyle korunması zorunlu yapılar” olarak tanımlanan 1. Grup yapılar için müdahale biçimi olarak esaslı onarım (restorasyon) ilkeleri;

“a) Yapının günümüze ulaşmış sosyo-kültürel ve tarihi kimliğini oluşturan mekansal, biçimsel ve yapısal özellikleri ve çevre içindeki özgün konumu korunacaktır. Bu işlemlerde yapının mevcut fiziksel durumuna göre müdahalenin biçimi ve niteliklerinin koruma kurulunca saptanacağına,

*b) Yapıların yıkılmadan korunmaları esastır. Yıkılma tehlikesi arzettiği (mail-i inhidam) malsahipleri ya da belediyelerce ileri sürülen yapıların **yıkılma kararlarının ancak koruma kurulunca alınabileceğine,***

Yıkılacak şekilde tehlike yaratan (mail-i inhidam) korunması gerekli taşınmaz kültür varlıkları belediyeler veya valilikler tarafından boşaltılır. Gerekli fiziki ve güvenlik önlemlerinin ilgili valilik ve belediyesince alındıktan sonra, konunun koruma kuruluna iletilerek alınacak karara göre işlem yapılacağına,

c) Yapıların tarihsel ve sosyo - kültürel değer taşıyan eklerinin korunacağına,

ç) Yeni işlev verilecek yapılarda yapılacak eklerin, niteliği ve korunması gerekli kültür varlığıyla bütünleşmesi, tasarımı yapan mimar tarafından gerektiğinde avan proje niteliğinde hazırlanarak, koruma kurulunun görüşüne sunulacağına, ” şeklinde belirlenmiştir.

Bütün kamu kurumları ile gerçek ve tüzel kişilerin uymakla yükümlü olduğu bu ilke kararına göre restorasyon (esaslı onarım) kararı verilen Karaköy Yolcu Salonu ile Paket Postanesinin yıkım kararı bulunmadığına göre yıkılmış olmaları ilgililerin sorumluluğunu doğurmaktadır.

Bu konudaki sorumluluğun, inşaatı yürüten Salıpazarı Liman İşletmeleri ve Yatırımları A.Ş. yetkilileri ile yıkıma yol açan restorasyon projelerini onaylayan İstanbul II Numaralı Kültür

Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu üyeleri ve yapı ruhsatı düzenleyen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı yetkililerine ait olduğu açıktır.

660 sayılı ilke kararında ayrıca;

“IV. Yok Olan Tescilli Yapılara İlişkin İşlemler

***Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescil edilen yapıların herhangi bir şekilde (yıkılmaları, yanmaları, koruma kurulundan izin alınmadan yıktırılmaları vb.) yok olmalarına sebep olanlar hakkında ceza mahkemelerinde yasal soruşturma açılmasına,”* denilerek cezai sorumluluk tariflenmiştir.**

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun “İzinsiz Müdahale ve Kullanma Yasağı” başlıklı 9. maddesi; *“Koruma Yüksek Kurulunun ilke kararları çerçevesinde koruma bölge kurullarınca alınan kararlara aykırı olarak, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ve koruma alanları ile sit alanlarında inşai ve fizikî müdahalede bulunulamaz, bunlar yeniden kullanıma açılmaz veya kullanımları değiştirilemez. Esaslı onarım, inşaat, tesisat, sondaj, kısmen veya tamamen yıkma, yakma, kazı veya benzeri işler inşai ve fizikî müdahale sayılır.”*

İmar Kanunu'nun 21. Maddesi “Bu Kanunun kapsamına giren bütün yapılar için 26 ncı maddede belirtilen istisna dışında belediye veya valiliklerden yapı ruhsatı alınması mecburidir. Ruhsat alınmış yapılarda herhangi bir değişiklik yapılması da yeniden ruhsat alınmasına bağlıdır.”

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 57. Maddesinde; **“Taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları, bunların koruma alanları ve sit alanlarında, 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 21 inci maddesi kapsamına giren ruhsata tabi olmayan tadilat ve tamiratlar; özgün biçim ve malzemeye uygun olarak, bünyesinde koruma, uygulama ve denetim büroları kurulmuş idarelerin izin ve denetimi ile yapılır. Bunların dışında her türlü inşai ve fiziki müdahale koruma bölge kurulunun izni ile yapılır.”**

Aynı yasanın 65. Maddesinde ise **“Tescil edilen sit alanları ve korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile korunma alanlarının bu Kanuna göre tebliğ veya ilan edilmiş olmasına rağmen yıkılmasına, bozulmasına, tahribine, yok olmasına veya her ne suretle olursa olsun zarar görmesine kasten sebebiyet verenler ile (...)(*) izin alınmaksızın inşai ve fiziki müdahale yapanlar veya yaptıranlar, iki yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezasıyla cezalandırılır. ”** düzenlemeleri yer alır.

Herhangi bir tedbir alınmadan dolgu üzerindeki yapıların önünde denize kazık çakılmasına ve dolgu yapılmasına izin verilmesi, yapıların mukavemetini sağlayacak hiçbir tedbir almadan tescilli yapıların altında teknik olarak oldukça sakıncalı biçimde iki bodrum kat için kazı yapılması gibi uygulamalara gerek proje onayı gerekse yapı ruhsatı vererek izin veren Koruma Kurulu üyeleri ve Büyükşehir Belediyesi bu önemli mimarlık değerlerimizin yok olmasına göz yummuşlardır.

Tescilli tarihi, kültürel ve mimari mirasımıza zarar veren şüpheliler 2863 sayılı Yasanın 65. Maddesine aykırı hareket etmiştir. Koruma Kurulu ve Belediye'den proje onaylarına esas tüm teknik rapor, uzman görüşü ve diğer işlem dosyalarının istenerek dosya kapsamına alınması ve birlikişi incelemesi yapılması suretiyle ilgililerin kasti ve ihmali davranışlarının tespitini talep ediyoruz.

2- Denize kazık çakılırken ve dolgu alan üzerindeki tarihi yapıların bodrum katlarında iş makineleri ile kazı yapılırken, yapıların mukavemetini sağlayacak hiçbir tedbir alınmadığı gibi, 112 pafta, 78 ada, 2,3,4,5,6,7 ve 8 parselde sürdürülen inşai faaliyet sebebiyle ekteki fotoğraflardan da görüleceği üzere Kemankes caddesi üzerinde ciddi çatlaklar oluşmuştur. (Ek-5: Fotoğraflar) Zemini dolgu olan komşu yapılar risk altındadır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği'nin

"14.01.2.Yapı İşlerinde Alınacak Güvenlik Tedbirleri

"Belediye sınırları içinde yapı inşasına ve kazılarına başlamadan önce yapı alanının çevresi ortalama 2 metre yükseklikte tahta perde ile çevrilecek, payandaları içten vurulacak, gerekli uyarı levhaları asılacak ve bunlar yapının bitimine kadar bu şekilde korunacaktır. Kazının, komşu bir yapıyı devamlı veya geçici olarak tehlikeye soktuğu hallerde, yapı tekniğinin gerektirdiği tedbirler alınacaktır." Denilmektedir.

Müvekkil Oda tarafından İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, İstanbul II Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu ve Beyoğlu Belediye Başkanlığı'na inşaatın durdurulması ve gerekli önlemlerin alınması için yazı yazılmış (Ek-6) İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından verilen yanıtta yapı ruhsatı düzenlenen inşaatın Başkanlıkları kontrolünde devam ettiği, cadde ve çevre yapıların inceleneceği belirtilmiş ise de inşaatın durdurulması için herhangi bir işlem yapılmamıştır. (Ek-7) İnşai faaliyetlerden etkilenen çevre yapılarda can ve mal güvenliğini korumak için tedbir alma yükümlülüğü olan ilgili idare Büyükşehir Belediyesi yetkilileri bu konudaki görevlerini ihmal etmeye devam etmektedir.

3- Yapı ruhsatı düzenlendiği İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın Ek-7 deki yazısından da anlaşılan inşaatın, hiçbir yerinde inşaat bilgilerini içeren tabela bulunmamaktadır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar Yönetmeliği'nin

"14.01.1.Yapı Yerinde Bulundurulması Gerekli Tabela Ve Belgeler

Ruhsat ve eki projelerin yapı yerinde bulundurulması ve inşaat müddetince yapı üzerinde herkesçe rahat görülebilecek bir yere, en az (0,5/0,75)m. boyutlarında bir tabela asılması zorunludur.

Asılacak tabela üzerinde mal sahibinin, mimarının, statik, elektrik-tesisat, ısı yalıtım proje müelliflerinin ismi, yapı denetim şirketinin (fenni mesullerinin), müteahhidinin isimleri ile inşaat ruhsatı numarası ve tarihini içeren bilgiler bulunmalıdır.

Mahallinde ruhsat ve eki projeleri ve bilgi tabelasını bulundurmayan yapılar tespit tutanağı düzenlenerek yapı sahibine veya binada bulunanlara tebligat yapılır ve tebligat belgesi binanın görünür bir cephesine asılır. İlgililerine ulaşılamaz ise bir nüshası da muhtara bırakılır.

Ruhsat tabelası 3 gün içinde asılmadığı takdirde yapı sahibine, ilgili belediye encümen kararı ile 1000 YTL para cezası verilir. Verilecek olan bu para cezası yıllık TÜFE oranına bağlı olarak güncellenir." kuralı uyarınca bulundurulmayan inşaat tabelası nedeniyle ilgililer hakkında işlem yapmayan belediye yetkilileri görevini ihmal etmiştir.

DELİLLER : İdari davalar, fotoğraflar, ilgili kurumlardan celbedilecek işlem dosyaları, keşif, bilirkişi incelemesi, tanık ve diğer tüm yasal deliller.

HUKUKSAL NEDENLER : T.C.K., C.M.K. , 2863 sayılı Kanun , 3194 sayılı Kanun ve ilgili tüm mevzuat.

SONUC VE İSTEM : Yukarıda kısaca sunduğumuz nedenlerle, şüpheliler hakkında, eylemlerine uyan suçlardan dolayı ceza davası açılmasına karar verilmesini saygılarımızla arz ve talep ederiz.02.03.2017

Suç Duyurusunda Bulunan
Mimarlar Odası Vekili
Av. Berna ÇELİK

Ekler:

- 1- Vekaletname
- 2- Dilekçede anılan ekler